

ODE moet zich meer richten op communicatie

“Van Uitvoering naar Beleid”

Al vijftientig jaren spant ODE zich in voor de groei van duurzame energie. In de jaren tachtig van de vorige eeuw hielp ODE Windcoöperaties van de grond te tillen. ‘Geen kernenergie of kolen, koop een molen’ was het motto. Energietransitie is voor ODE geen nieuwe activiteit. Het motto van destijds is wat ODE betreft nog steeds een bruikbare gedachte binnen het transitiebeleid.

De ongeveer twintig Windcoöperaties die destijds het licht zagen hebben een belangrijke aanzet gegeven aan de particuliere opwekking van duurzame energie. Energiebedrijven waren destijds nog machtige maar vooral logge reuzen die de geitenwollen-sokken-initiatieven maar lastig en vervelend vonden. En particuliere opwekkers (want dat waren de coöperaties) waren sterk afhankelijk van die energiebedrijven omdat ze met de door hen opgewekte energie maar één kant op konden.

De coöperaties raakten bij veel mensen de juiste snaar en liepen daarmee vóór op de muziek die volgde met de latere elektriciteitswetten waarin privatisering wettelijk geregeld zou worden. Telkens weer waren er initiatieven om zelfvoorziening te organiseren door gebruik te maken van de mogelijkheden die de nieuwe Elektriciteitswet bood.

Ook op het gebied van zonne-energie is ODE een club van voorlopers. Waar zou de markt vandaag de dag zijn zonder die eerste initiatieven van mensen die hun eigen warme water verzorgden met een oude radiator op hun dak? Zelfbouwers vonden in ODE een stimulerende partner en via ODE steun bij elkaar.

Lang voor Zon-PV dankzij allerlei subsidies (tijdelijk) betaalbaar werd, was het ook weer ODE die gewone mensen hielp aan zonnepanelen. Zestien grote systemen werden al begin jaren negentig bij particuliere ODE-leden geplaatst. Het was niet goedkoop, maar nog steeds zijn die mensen enthousiast over hun installatie. Vraag het bijvoorbeeld Nico Lamers.

Datzelfde geldt voor de PV-verenigingen, zoals ‘Sunergy’ en ‘Zon&Licht’ die met actieve steun van ODE zijn opgezet en sindsdien met veel liefde en zorg hun installaties exploiteren, monitoren, uitbreiden en onderhouden. En hoeveel ODE-leden zullen nu zelf zo’n installatie thuis hebben? Heel veel waarschijnlijk. ODE zit erachteraan dat alle kopers van zonnepanelen tevreden zijn en zo niet, weer tevreden zullen worden. Het

onderzoek dat ODE deze zomer uitvoerde was daarvoor bedoeld. Het krijgt nog een vervolg, want ODE gaat verder.

Van de windcoöperaties zijn er enkele tot grote energieleveranciers in hun omgeving uitgegroeid en daarmee het vrijwilligersstadium al enige tijd voorbij. Zij zorgen bij hun dagelijkse reilen en zeilen zo voor zinvolle werkgelegenheid. Het daardoor ontstane verschil tussen grote en kleine coöperaties - laten we ze rijp en groen noemen - zorgt binnen de ODE Windsectie voor de zo gewenste kennisoverdracht. Dat moeten we vooral handhaven, want samenwerking en educatie zijn zeer belangrijke items bij ODE.

Voor het zelf produceren van duurzame energie is geen gevecht meer nodig tegen bestaande monopolisten die de markt voor zichzelf willen afschermen. Iedereen kan tegenwoordig duurzame energie op het net kwijt. Een marktconforme vergoeding voor de geleverde energie is nog wel een probleem. Voor producenten met de wat oudere windturbines (dat zijn juist de voor het lokale draagvlak zo belangrijke dorpsmolens) krijgen een te lage vergoeding. We blijven daarom samen met anderen strijden voor rechtvaardige tarieven.

Maar er komen tegenwoordig nieuwe problemen op ons af. Regelmatig wordt we bestookt met berichten afkomstig van lieden, die in hun haat tegen windturbines normen en waarden uit het oog lijken te hebben verloren. Zij misbruiken hun 'status' voor een strijd tegen alles wat wij als idealisten hebben opgebouwd. We worden zelfs als leugenaars betiteld. Het moet niet erger worden. De publieke media slikken dat veel te snel voor zoete koek. "Een verzameling halve waarheden vormt samen een leugenachtig verhaal" zei een EU-vertegenwoordiger na het zien van de Zembla-uitzending van de VARA.

Als we niet zorgen dat het publiek op gezette tijden de juiste informatie in hapklare brokken krijgt voorgeschoteld kan het draagvlak voor windenergie worden ondermijnd. Altijd al was ons doel het vergroten van het draagvlak voor duurzame energie. We deden dat naast de tijd die wij nodig hadden om zelf windenergie te produceren. Maar het blijkt nodig om het onderwerp communicatie professioneler te gaan oppakken. Iedereen die ons daarbij kan helpen is welkom. Want communicatie en educatie wordt in de toekomst voor ODE steeds belangrijker.

We zullen overgaan tot zorgvuldige maar doordringende actie. Doel is het draagvlak voor duurzame energie in stand te houden en meer aandacht voor het beleid dat dit mogelijk moet maken. Je zou kunnen zeggen dat ODE en vooral de Sectie Wind na jarenlange uitvoering zich meer gaat richten op het beleid.

U hoort nog van ons.

Cees Bakker